

El nou Reglament del Parlament de Catalunya

Imma Folchi i Bonafonte

Secretària general del Parlament de Catalunya

1. ELS OBJECTIUS DE LA REFORMA. 2. ALGUNS ASPECTES DE LA REFORMA. 2.1. L'estatut dels diputats. 2.2. L'organització del Parlament. 2.3. La publicitat dels treballs parlamentaris. 2.4. Les modificacions del procediment legislatiu. 2.5. Els canvis en els instruments d'impuls i control de l'acció política i de govern. 2.6. Les eleccions i les designacions que correspon fer al Parlament. 2.7. Les relacions del Parlament amb altres institucions. 3. CONCLUSIÓ.

1. Els objectius de la reforma

Després de vint mesos d'intenses sessions de Ponència i de Comissió, el 22 de desembre de 2005 el Ple del Parlament va aprovar el nou Reglament, que ha entrat en vigor l'1 de gener de 2006.

Pocs han estat els mesos d'aplicació efectiva de la nova norma rectora de l'organització i el funcionament de la cambra, atès que la dissolució del Parlament, decretada pel president de la Generalitat el 8 de setembre de 2006, ha posat fi a la Legislatura anticipadament i, amb això, s'ha esvanit la possibilitat d'aplicar algunes de les novetats introduïdes pel nou Reglament.

Vint-i-cinc anys d'experiència en el funcionament del Parlament han estat un bon rodatge per abordar l'elaboració del nou Reglament. Aquest Reglament respecta en bona mesura l'esquema i els principis que han regit l'organització i el funcionament de la cambra en aquests anys, però incorpora també unes quantes pràctiques parlamentàries consolidades al llarg d'aquest període i, així mateix, introdueix algunes novetats derivades de la implantació de les noves tecnologies de la informació i la comunicació i de l'entrada en vigor del nou Estatut.

Parlament de Catalunya

Amb aquestes notes no es pretén fer una anàlisi exhaustiva del nou Reglament, sinó només destacar algunes de les modificacions més importants i remarcar els principis que han inspirat la reforma.

La necessitat de reformar i modernitzar el Reglament del Parlament venia ja de lluny. En la V Legislatura es va constituir la Ponència de reglament amb la voluntat d'abordar l'elaboració d'una nova norma. Els treballs d'aquesta Ponència es van reflectir en un text articulat complet de reforma total del Reglament (BOPC núm. 194, de 15 de juliol de 1997), però les dificultats per formar un consens ampli sobre alguns dels punts clau del Reglament van deixar aparcats els treballs de la reforma amb la impossibilitat d'aprovar-la.

Durant la VI Legislatura també es constituí una Ponència de reglament de curta vida, la qual no va arribar a aportar cap text articulat nou.

Amb l'inici de la VII Legislatura, plena de canvis i de voluntat de reformar les normes fonamentals de les institucions, era clar que el Parlament no tan sols seria l'escenari per a la reforma estatutària, sinó que també, per si mateix, el Parlament aprofitaria aquesta circumstància per modificar

el seu Reglament. Amb aquesta finalitat, el 24 de març de 2004 es va constituir la Ponència de reglament, que inicià els seus treballs amb uns objectius que es poden resumir en els punts següents:

- 1) Simplificar l'organització parlamentària i fer-la més flexible.
- 2) Fomentar la transparència i la publicitat dels treballs parlamentaris.
- 3) Modificar el procediment legislatiu per fer-lo més àgil i accessible als sectors socials afectats pels projectes i les proposicions de llei.
- 4) Facilitar la immediatesa dels debats sobre els temes d'interès social.
- 5) Fer del Parlament una institució més participativa i oberta a la societat.

Flexibilitat, transparència, publicitat i participació: aquests són els eixos de la reforma del Reglament del Parlament i que es projecten en les diferents funcions que l'Estatut reserva a la institució que representa el poble de Catalunya.

Els objectius són clars: consolidar el Parlament com a centre de la vida política del país i com a institució oberta a la societat, i fer del Parlament l'òrgan central en el funcionament de les institucions.

2. Alguns aspectes de la reforma

2.1. L'Estatut dels diputats

El nou Reglament introdueix novetats que afecten l'estatut dels 135 diputats i diputades que componen el Parlament. D'aquesta manera, l'article 12 estableix que els diputats han de presentar les declaracions d'activitats i béns, segons un model que ha d'aprovar la Mesa del Parlament, on s'han de fer constar les activitats laborals o empresarials que exerceixen, els càrrecs públics que ocupen i la relació de béns i el patrimoni de qui declara.

També tenen l'obligació de presentar, abans del 31 de juliol de cada any, una còpia de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de l'impost sobre el patrimoni presentada a l'Administració tributària, o bé la certificació de no haver-ho fet en cas que no estiguin obligats a presentar-la. L'incompliment d'aquestes obligacions pot comportar la suspensió dels drets econòmics per un període màxim d'un mes, si així ho acorda el Ple del Parlament a proposta de la Comissió de l'Estatut dels Diputats, després d'haver instruït l'expedient corresponent i d'haver escoltat el diputat afectat.

En aquesta mateixa línia de fomentar la transparència, es crea el registre d'interessos dels diputats del Parlament, que recull la informació facilitada per aquests diputats sobre les seves activitats i béns. La informació continguda en el registre relativa a les activitats i als càrrecs és de caràcter públic.

El nou Reglament regula també el tractament institucional i protocol·lari dels diputats que, en el territori de Catalunya, ha de ser preferent, especialment en els actes i les activitats organitzades per les institucions i l'Administració (article 4.3).

Així mateix, el nou Reglament adopta també mesures per sancionar el transfuguisme polític, amb la recuperació de la figura del diputat no adscrit (article 26), per al cas de membres del Parlament que abandonin el seu grup parlamentari o que en siguin expulsats. Els diputats no adscrits no poden formar grup parlamentari propi ni integrar-se al Grup Mixt, perden tots els càrrecs que ocupaven en el Parlament i només tenen dret a formar part d'una comissió, que ha de ser la que decideixi la Mesa en cada cas.

2.2. L'organització del Parlament

L'organització del Parlament experimenta també alguns canvis respecte del Reglament anterior. D'aquesta manera, se suprimeix la Comissió de Govern Interior que actuava com a òrgan de ratificació de les decisions de la Mesa en matèria de personal i de gestió pressupostària.

Parlament de Catalunya

La seva supressió, a més de simplificar l'organització parlamentària, reforça el paper de la Mesa com a òrgan rector col·legiat de la cambra en els aspectes de gestió econòmica i administrativa. I per evitar la manca de participació d'alguns grups parlamentaris, no representats a la Mesa, en l'adopció de decisions en aquests àmbits s'institueix la figura de la Mesa ampliada (article 29.4), en la qual s'incorpora un diputat de cada grup parlamentari que no tingui representació a la Mesa, a l'únic efecte d'adoptar decisions sobre la composició de les plantilles de personal, les normes per accedir-hi o el control de l'execució del pressupost de la Cambra.

L'organització de les comissions és un altre dels àmbits que amb la reforma del Reglament ha experimentat canvis. En la situació anterior, el Reglament del Parlament determinava taxativament el nombre i l'àmbit material de les comissions legislatives, de manera que qualsevol modificació d'aquests aspectes requeria una reforma del Reglament.

Aquesta circumstància havia donat lloc a diverses disfuncions pràctiques, de manera que alguns membres del Govern havien de reportar i comparèixer davant de dues i fins a tres comissions permanents legislatives, per raó de les atribucions dels seus departaments. Així mateix, la determinació pel Reglament d'àmbits materials taxats per a cada comissió havia produït, amb

Imma Folchi i Bonafonte

Nomenada secretària general del Parlament de Catalunya el novembre de 1999, és lletrada de la Cambra des de l'any 1981, on també ha ocupat el càrrec de directora de Govern Interior.

En el període comprès entre el 1986 i el 1992, va ocupar els càrrecs de subdirectora general de Coordinació per a l'Adaptació a la Normativa Comunitària (Direcció General d'Adequació a les Comunitats Europees, Departament de Presidència), subdirectora general del Gabinet Jurídic Central de la Generalitat i secretària general del Departament de Governació.

Imparteix l'assignatura de Dret constitucional a la Universitat Pompeu Fabra. Entre el 1992 i el 2002 va ser professora de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Autora de nombrosos articles jurídics publicats en revistes especialitzades, ha participat també en diverses obres col·lectives, com ara els *Comentaris a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya* (Institut d'Estudis Autonòmics, 1988) i el manual *Dret públic de Catalunya* (Cedecs, 2001).

el pas del temps i l'evolució de la societat, desequilibris notables en la càrrega de treball de les comissions, de manera que a algunes se'ls havia desbordat la seva capacitat material de treball davant del volum d'iniciatives que calia tramitar, mentre que altres suportaven uns volums d'activitat molt més moderats.

Per pal·liar aquesta situació, el nou Reglament ha optat per incorporar una fórmula més flexible, de manera que, a l'inici de cada legislatura, concretament durant la setmana següent de la investidura del president de la Generalitat, el Ple, per majoria absoluta, ha d'acordar el nombre i l'àmbit de les comissions legislatives (article 51.1). Per la mateixa majoria, el Ple també pot acordar la creació o la dissolució de les comissions legislatives i, si escau, ha de determinar l'assignació de les competències afectades.

**Vint-i-cinc anys
d'experiència en el
funcionament del
Parlament han estat
un bon rotatge per
abordar l'elaboració
del nou Reglament**

D'aquesta manera, es vol dotar amb més flexibilitat l'organització del treball parlamentari, adaptant-lo més fàcilment a les demandes d'una societat en canvi constant i permetent també un encaix més adequat a les estructures departamentals d'organització del Govern.

La creació de subcomissions especialitzades per raó de la matèria, creades en l'àmbit de les comissions legislatives en un nombre màxim de tres (article 53.1), representa també un pas endavant pel que fa a la substanciació de les compareixences i de les sessions informatives, i permet una agilitat i una especialització més grans en els temes per tractar. A més de sessions informatives i compareixences, les subcomissions poden fer propostes de resolució a les comissions i actuar també per delegació d'aquestes comissions.

A més de les comissions legislatives, que són les úniques que poden dictaminar sobre els projectes o les proposicions de llei que ha d'aprovar el Ple, o actuar en seu legislativa plena (article 39.3), el nou Reglament regula les comissions específiques, que poden ser d'estudi, d'investigació i de seguiment, i que han de ser creades pel Ple. L'acord de creació ha de regular la composició de la comissió, el seu objecte i les normes específiques de funcionament, i pot preveure la possibilitat d'incorporar-hi especialistes o tècnics perquè participin en els treballs i assisteixin a les reunions amb veu però sense vot (article 54).

Les comissions específiques poden tenir una funció concreta o bé la comesa de relacionar-se amb determinades institucions o entitats públiques (article 39.5). Tenen també la consideració de comissions específiques les creades per les lleis, com és el cas de la Comissió del Síndic de Greuges, o el de la Comissió de la Sindicatura de Comptes, entre altres.

El nou Reglament facilita també la creació de comissions d'investigació sobre qualsevol assumpte d'interès públic que sigui competència de la Generalitat (article 58). La creació, com és habitual, correspon al Ple, a proposta del Govern, de dos grups parlamentaris o de la cinquena part dels membres del Parlament. Però la comissió d'investigació s'ha de crear preceptivament si ho demana una tercera part dels diputats o tres grups parlamentaris. En aquest cas, la creació de la comissió d'investigació és obligada, tot i que només s'admet una proposta vinculant a l'any per part dels mateixos proposants (article 58.3).

El nou Reglament regula també les compareixences davant de les comissions d'investigació i garanteix els drets dels compareixents, que poden fer-ho acompanyats d'advocat o de la persona que designin per assistir-los i que han de ser convocats quinze dies abans, llevat que s'acordi la urgència, cas en el qual el termini es redueix a cinc dies.

Amb aquestes i altres garanties especificades en l'article 59, s'intenten salvaguardar els drets dels compareixents, sobretot en matèries d'alta sensibilitat social que presumiblement afecten les comissions d'investigació, amb la funció d'obtenir informació que correspon a la institució parlamentària.

El nou Reglament crea la Comissió de Peticions, davant de la qual s'han de tramitar les peticions que els ciutadans adrecin al Parlament en l'exercici del dret de petició individual o col·lectiu (article 60). D'aquesta manera, s'intenta donar una via més a la participació dels ciutadans i a l'obertura del Parlament a la societat.

Encara en l'àmbit de l'organització del Parlament, però en aquest cas des del vessant dels serveis parlamentaris, el nou Reglament crea l'Oficina Pressupostària del Parlament, amb la finalitat de fer el seguiment i el control de l'execució del pressupost de la Generalitat (article 203). L'Oficina actua sota la dependència de la presidència de la Cambra i el seu director és nomenat per la Mesa, a proposta del president i un cop escoltada la Junta de Portaveus. El pressupost del Parlament ha d'in-

cloure la dotació del personal expert i dels mitjans materials necessaris per a l'exercici de les funcions de l'oficina pressupostària.

2.3. La publicitat dels treballs parlamentaris

Des del punt de vista de la publicitat dels treballs parlamentaris, el nou Reglament ha abolit les sessions secretes, reservades en el Reglament anterior a l'aprovació dels pressupostos de la cambra i a les qüestions relacionades amb l'estatut dels diputats. Ara totes les sessions, tant les del Ple (article 70.1) com les de les comissions (article 43.1) o les de la Diputació Permanent (article 67.7), són públiques i, en la mesura en què la capacitat de les sales ho permeti, hi pot haver públic que assisteixi als debats. Només excepcionalment les sessions poden ser secretes si així és acordat per una majoria de dos terços.

La publicitat directa del treball parlamentari és un dels grans reptes del parlamentarisme contemporani i un dels objectius del nou Reglament, que queda afavorit per les noves tecnologies. En aquest sentit, la televisió i Internet són uns instruments esplèndids perquè els debats parlamentaris puguin arribar, sense intermediació, a tots els sectors interessats pels temes que es debaten al Parlament.

L'aposta per una difusió directa dels treballs parlamentaris ha estat clara a Catalunya. Ja en la VI Legislatura es va iniciar la retransmissió dels plens en directe per mitjà d'Internet, que ara s'ha fet extensiva a les sessions de les comissions. Des de l'inici de la VII Legislatura, les sessions plenàries s'emeten en directe per televisió, per mitjà del Canal Parlament, que ha estat el primer canal parlamentari temàtic que emet en obert a l'Estat espanyol.

La preocupació per la publicitat del treball parlamentari es fa palesa en el nou Reglament, que estableix que el Parlament és accessible als ciutadans i als grups i les organitzacions socials, els quals tenen dret a conèixer les tramitacions parlamentàries. Per fer efectiu aquest dret, l'Administració parlamentària, mitjançant les tecnologies de la comunicació i la informació i, en especial, a través d'Internet, del Canal Parlament i d'altres mitjans específics, ha de facilitar als ciutadans l'accés a les tramitacions i a la documentació parlamentària (article 98), i ha de disposar dels mitjans adequats per augmentar la quantitat i la qualitat de la informació parlamentària a l'abast dels ciutadans. Així mateix, ha d'impulsar iniciatives relacionades amb la participació democràtica i potenciar la connexió amb la resta d'administracions i de centres d'interès i rellevància públics (article 202).

Parlament de Catalunya

El nou Reglament elimina el concepte de vacances parlamentàries i redueix a la meitat els temps entre períodes de sessions. Així doncs, el Parlament es reuneix anualment en dos períodes ordinaris de sessions, de l'1 de setembre al 31 de desembre, i del 15 de gener al 31 de juliol (article 68.1). Aquesta reducció dels períodes intersessions afecta el còmput dels terminis establerts pel Reglament, que quan estan fixats en dies es compten només per dies hàbils, considerant com a tals els dies de dilluns a divendres, i quan estan indicats en mesos es compten de data a data (article 93).

2.4. Les modificacions del procediment legislatiu

El procediment legislatiu és un dels aspectes més modificats pel nou Reglament, que ha introduït diverses innovacions amb l'objectiu d'establir un procediment més transparent, àgil i participatiu. En general, el procediment legislatiu és sovint complex, no sempre obert i, en qualsevol cas, confús per al ciutadà, que és el destinatari, en definitiva, de les decisions de la cambra. Obrir aquest procediment a la participació ha estat un dels objectius de la reforma del Reglament en aquest àmbit.

En aquest sentit, un cop el projecte o la proposició de llei ha estat admès a tràmit per la Mesa, la qual ha de tenir en compte els requisits que marca l'article 101.1 i, molt especialment, que la iniciativa tingui un objecte material determinat i homogeni, la seva tramitació, amb independència de l'origen, comença amb un debat de totalitat en el Ple sobre la valoració general del text, l'oportunitat i els principis i els criteris que informen la iniciativa, i, si han estat presentades, sobre les esmenes a la totalitat (article 105.1).

Per mitjà d'aquests debats de totalitat, tant els autors de la iniciativa legislativa com els grups parlamentaris tenen l'oportunitat d'exposar públicament els seus objectius i poden donar a conèixer la seva posició sobre la proposta plantejada. A més a més, la seva celebració en el Ple pretén facilitar la tramitació i l'aprovació final dels projectes i de les proposicions de llei directament en comissió mitjançant el procediment en seu legislativa plena (article 105.8), tot i que, en la pràctica, aquesta possibilitat no ha estat encara emprada pel Parlament en els diversos debats de totalitat fets des de l'entrada en vigor del nou Reglament.

Una altra de les novetats del procediment legislatiu és la participació de les organitzacions i els grups socials afectats per la iniciativa legislativa en el procediment de la seva tramitació. Com ja s'ha dit, un dels objectius de la reforma del Reglament és aconseguir que el Parlament com a institució s'obri més a la societat, amb la finalitat que els ciutadans puguin participar més directament en els treballs parlamentaris. En aquest sentit, el nou procediment legislatiu estableix la possibilitat que les associacions o organitzacions socials, econòmiques o culturals es puguin pronunciar sobre les iniciatives legislatives en tràmit i que les seves opinions i suggeriments es puguin exposar davant de la comissió que tramita la iniciativa legislativa.

El procediment s'articula mitjançant compareixences proposades pels grups parlamentaris i acordades prèviament per la comissió (article 106). La substanciació de les compareixences acordades es duu a terme abans de l'obertura del termini de presentació d'esmenes a l'articulat, de manera que els diputats i els grups parlamentaris puguin tenir en compte, en el tràmit d'esmenes, els suggeriments i els criteris exposats pels representants dels sectors afectats per la proposta legislativa en curs.

Els treballs de ponència i de comissió no han experimentat canvis substancials, més enllà de la introducció de la figura del relator, que ha de ser designat per la ponència col·legiada per dur a terme les funcions

de coordinació dels seus treballs, i que és qui presenta l'informe de la ponència davant de la comissió en la fase de l'elaboració del dictamen (articles 109.4 i 109.5).

El debat al Ple comença amb la intervenció d'un membre del Govern o, en el supòsit d'una proposició de llei, amb la intervenció dels grups o dels diputats proposants. En el cas de les proposicions de llei d'origen extraparlamentari, el nou Reglament permet, en aquesta fase de la tramitació, la intervenció en el Ple dels promotors d'una iniciativa popular, d'una demarcació supramunicipal o dels municipis, una possibilitat que en la regulació anterior estava vedada. Fetes aquestes intervencions inicials, tot seguit el diputat relator pot presentar davant de la cambra els treballs de la ponència i de la comissió (article 112.1).

Flexibilitat, transparència, publicitat i participació són els eixos de la reforma del Reglament del Parlament

El debat en el Ple de les esmenes reservades i dels vots particulars s'ha simplificat, amb la intenció de facilitar-ne la comprensió global i d'evitar el casuisme excessiu en la defensa d'esmenes secundàries, d'altra banda innecessari, atès el caràcter públic dels debats en comissió en la fase d'elaboració del dictamen. El debat s'articula amb un torn en el qual cada grup parlamentari disposa de quinze minuts per explicar la seva posició sobre el dictamen de la comissió i per defensar globalment les esmenes i els vots particulars (article 112.3). També hi ha la possibilitat d'un segon torn de cinc minuts per pronunciar-se sobre les esmenes i els vots particulars dels altres grups. Acabat el debat, es passa a la votació regulada en l'article 113.

Una singularitat introduïda pel nou Reglament és la possibilitat de retirar els projectes i les proposicions de llei, incloses les derivades d'una iniciativa legislativa popular, fins al moment anterior a l'inici de les votacions al Ple o a la comissió, si aquesta comissió actua en seu legislativa plena (article 116). Aquesta possibilitat no era permesa amb el Reglament anterior, segons el qual el Govern només podia retirar un projecte de llei fins al moment abans de la publicació del dictamen de la comissió i, en el cas de les proposicions de llei, només podien ser retirades pels proposants abans que el Ple les prengués en consideració. Fets aquests tràmits, es considerava que la iniciativa havia deixat de pertànyer als proposants i, per tant, només el Ple podia decidir sobre la conveniència o no d'aprovar-la.

Pel que fa a les especialitats del procediment legislatiu, es manté la possibilitat que, en les matèries de desenvolupament bàsic de l'Estatut, la iniciativa parlamentària sigui exercida pel conjunt dels grups parlamentaris, mitjançant una ponència conjunta encarregada d'elaborar el text de la proposició de llei (article 117.1). Però el nou Reglament fixa un termini de tres mesos per complir l'encàrrec, transcorregut el qual aquest encàrrec expira, llevat que hi hagi una pròrroga expressa dels treballs.

Pel que fa a la tramitació del projecte de llei de pressupostos, se simplifica sensiblement, de manera que en sessió plenària només es fa el debat de les esmenes a la totalitat que proposen el retorn del projecte al Govern i el debat final de les esmenes reservades a l'articulat. El debat de totalitat de les seccions pressupostàries es fa en sessions públiques, davant de les comissions legislatives que corresponguin per raó de la matèria, amb la compareixença del titular del departament corresponent. Si una de les comissions aprova una esmena de retorn d'una secció, l'acord ha de ser ratificat pel Ple. Si el Ple ratifica l'acord, la secció pressupostària rebutjada es torna al Govern perquè en presenti una de nova, i la tramitació del projecte resta en suspens fins que el Govern no trameti un nou pressupost de la secció rebutjada (articles del 119 al 122).

Parlament de Catalunya

2.5. Els canvis en els instruments d'impuls i control de l'acció política i de govern

En l'àmbit de la funció d'impuls i control del Govern, les novetats introduïdes recullen les pràctiques consolidades en legislatures anteriors, com ara la regulació de les preguntes al president de la Generalitat, que es feien regularment a cada sessió plenària des de la V Legislatura, com a fruit d'una convenció parlamentària, però sense que estiguessin regulades al Reglament. També s'han incorporat al Reglament novetats derivades de l'aprovació de l'Estatut, com ara el procediment de control i validació dels decrets llei, previstos en l'article 64 de l'EAC.

Pel que fa a la responsabilitat política del president de la Generalitat i del Govern, la moció de censura (article 130) i la qüestió de confiança (article 131) estan regulades en els mateixos termes del Reglament anterior.

Tampoc no experimenta canvis substancials la regulació dels debats generals sobre l'acció política i de govern, que s'han de fer preceptivament a l'inici del període de sessions de setembre (article 132). El debat s'inicia amb la intervenció del president de la Generalitat i dels altres membres del Govern a qui el president ho encarregui. La participació, en la fase inicial d'aquests debats, d'altres membres del Govern, a més del president de la Generalitat, recull la pràctica introduïda en els dos debats d'aquesta naturalesa que han tingut lloc durant la VII Legislatura, en els quals l'aleshores conseller en cap va intervenir a continuació del president de la Generalitat i abans de les intervencions dels representants dels grups parlamentaris.

Però a banda d'aquests debats preceptius sobre l'orientació política general del Govern, el nou Reglament preveu també la celebració de debats generals si ho demana el president de la Generalitat, o si ho decideix la Mesa, d'acord amb la Junta de Portaveus, a petició de dos grups parlamentaris o d'una cinquena part de diputats. Així mateix, es preveu la convocatòria obligatòria d'aquests debats si ho demana una quarta part de diputats, o un nombre de grups parlamentaris que en conjunt representin una cinquena part dels membres de la cambra. Aquesta sol·licitud només es pot fer una vegada en cada període de sessions i ha d'anar acompanyada d'un guió relatiu als temes que es proposen com a objecte del debat (article 134).

Però, potser, la novetat més important en aquest capítol és la que afecta les interpel·lacions, en la mesura que el nou Reglament intro-

dueix mecanismes per garantir la immediatesa en el tractament de les qüestions i per facilitar el debat d'assumptes d'actualitat, de manera que les interpel·lacions que no es formulen en el Ple corresponent automàticament deixen de considerar-se, llevat que hagin estat posposades per una única vegada (articles 138.4 i 138.6).

Les interpel·lacions s'han de presentar abans de cada sessió plenària, en el termini que fixa la Mesa per a cada període de sessions, i un cop admeses a tràmit s'han de comunicar immediatament al Govern i als grups parlamentaris. El nombre màxim d'interpel·lacions que poden ser substanciades en cada sessió el determina la Mesa, d'acord amb la Junta de Portaveus, que és també a qui correspon assignar el nombre d'interpel·lacions que pertoca a cada grup parlamentari de manera proporcional a la seva importància numèrica.

Amb aquesta regulació s'assegura l'actualitat de les matèries objecte de la interpel·lació i desapareixen les enormes llistes d'interpel·lacions presentades cautelàrment, atès que amb el procediment anterior havien de passar deu dies des que es publicués en el BOPC per poder ser incloses a l'ordre del dia d'un Ple. Donada l'existència d'aquest requisit procedimental previ, la pràctica habitual dels grups parlamentaris consistia a presentar un reguitzell d'interpel·lacions amb enunciats genèrics i polivalents, per poder incloure-les en l'ordre del dia del Ple quan l'actualitat social o els esdeveniments polítics ho feien aconsellable.

En el curt període de vigència del nou Reglament, els diputats i els grups parlamentaris han pogut presentar les seves interpel·lacions fins al divendres abans de la sessió plenària en què pretenien formular-les. És cert que amb la nova regulació el Govern disposa de menys temps per preparar la seva resposta, però a la pràctica es tracta d'una reducció fictícia, atès que, sota la cobertura d'unes formulacions genèriques i sovint ambigües, igualment havia de donar resposta a les situacions d'actualitat suscitées per la dinàmica social o política del moment.

I com és pràctica habitual, tota interpel·lació pot donar lloc a la presentació d'una moció en què la cambra manifesti la seva posició sobre la matèria debatuda. La moció no pot ser de censura al Govern, però sí que pot contenir la reprovació del titular d'un departament, o de la gestió del Govern, en l'àmbit objecte de la interpel·lació. La moció es pot presentar fins a l'endemà del Ple en què ha estat substanciada la interpel·lació, s'ha d'incloure en l'ordre del dia del Ple ordinari següent, i els grups parlamentaris, llevat del

grup que formula la interpel·lació, poden presentar-hi esmenes fins a una hora abans de l'inici de la sessió en què s'ha de tramitar (article 139).

Un cop aprovada, el Govern ha de retre comptes del compliment de la moció davant de la comissió competent per raó de la matèria, dins dels quinze dies següents a l'acabament del termini establert a la moció, i si aquesta comissió no en determina cap, el Reglament estableix un termini de quatre mesos, comptadors a partir de la data de la publicació de la moció al BOPC.

Segons el que estableixi la moció, el retiment de comptes pot consistir a trametre una documentació o una informació, o a tenir una sessió informativa davant de la comissió i, en qualsevol cas, a petició d'un grup parlamentari o d'un membre de la comissió, aquesta comissió ha de manifestar el seu criteri sobre el compliment de la moció o sobre el retiment de comptes del Govern (article 140). El compliment de les mocions per part del Govern pot arribar al Ple, a petició d'un grup parlamentari o d'un membre de la comissió, però només en cas que l'incompliment de la moció o la manca de retiment de comptes siguin constatables objectivament.

La publicitat directa del treball parlamentari és un dels grans reptes del parlamentarisme contemporani i un dels objectius del nou Reglament

En l'àmbit de les preguntes, el nou Reglament institucionalitza la coneguda popularment com a «sessió de control», en regular les preguntes orals al president de la Generalitat (article 142.1). En cada Ple ordinari s'ha de reservar una hora, com a mínim, per formular preguntes al president i al Govern. Aquest temps pot ser ampliat per acord de la Mesa i la Junta de Portaveus.

Cada grup pot formular, com a mínim, una pregunta al president de la Generalitat i, per garantir l'actualitat dels temes per tractar, les preguntes es poden presentar fins a les dotze del migdia de l'antevigília de la sessió en què s'han de substanciar. Amb els calendaris de sessions aplicats en la VII Legislatura, el termini acaba a l'hora indicada dels dimarts, tenint en compte que habitualment els plens es convoquen pels dijous.

I entre els instruments d'impuls de l'acció política i de govern, el nou Reglament introdueix la figura de les propostes de resolució, en substitució de les antigues «proposicions no de llei» (article 145).

Així mateix, també es preveu que el president de la Generalitat pot comparèixer davant del Ple o la Diputació Permanent, a petició pròpia o per acord de la majoria, i es regulen també les seves compareixences davant d'una comissió parlamentària, encara que en aquest cas només es poden fer a iniciativa del president (article 150).

En l'àmbit de la funció d'impuls i control del Govern, les novetats introduïdes recullen les pràctiques consolidades en legislatures anteriors, com ara la regulació de les preguntes al president de la Generalitat

2.6. Les eleccions i les designacions que correspon fer al Parlament

El procediment per a l'elecció i la designació dels càrrecs que les Lleis atribueixen al Parlament és una de les innovacions més significatives introduïdes per la reforma del Reglament, i es basa en la voluntat de fer més transparent el procediment de presa de certes decisions que l'ordenament jurídic atorga a la cambra.

És habitual que les Lleis assignin al Parlament la funció de designar els titulars de determinats càrrecs o institucions i, generalment, en aquest procediment les normes es limiten a establir les majories necessàries per a l'elecció dels càrrecs i els requisits de formació o els anys d'experiència professional que calen per poder accedir-hi. En aquest context, la força o forces polítiques a les quals pel joc de les majories parlamentàries corresponia presentar un candidat formulaven les seves propostes i, sense més tràmits, la cambra votava les propostes i es pronunciava en termes de majories parlamentàries, sovint alienes a criteris relacionats amb la trajectòria professional o acadèmica del candidat proposat, o sovint també desconeixent els arguments que avalaven la seva idoneïtat per ocupar el càrrec.

La Llei 14/2005, de 27 de desembre, ha establert la compareixença obligatòria davant el Parlament dels candidats a ocupar alts càrrecs de relleu institucional especial, que han de ser elegits per la Cambra. La compareixença parlamentària dels candidats proposats, amb caràcter previ a la designació, afecta el Síndic de Greuges, els membres del Consell Consultiu i de la Sindicatura de Comptes, els membres del Consell de l'Audiovisual i del Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, i els altres càrrecs que estableixi la llei. Així mateix, la llei esmentada preveu la revocació pel Parlament d'aquests alts càrrecs d'elecció parlamentària.

Aquesta norma no estableix com s'han de produir les compareixences parlamentàries, sinó que la qüestió ha estat regulada amb el procediment introduït per l'article 157 del nou Reglament, directament inspirat en els *hearings* del parlamentarisme anglosaxó.

Per a la resta de càrrecs d'elecció o designació parlamentària no previstos en la Llei esmentada, també una tercera part dels diputats o tres grups parlamentaris tenen la possibilitat de sol·licitar la compareixença de tots o alguns dels candidats davant de la comissió que acordi la Mesa, després d'haver escoltat prèviament la Junta de Portaveus.

Durant la compareixença del candidat o candidats –que en cap cas no pot sobrepassar l'hora per candidat– i després de l'exposició dels seus currículums, els membres de la comissió poden sol·licitar aclariments i explicacions sobre aspectes relacionats amb la seva formació acadèmica, trajectòria professional o mèrits al·legats. Així mateix, el candidat o candidats s'han de sotmetre a les preguntes que se'ls formulin, que en cap cas no es poden referir a qüestions relacionades amb la seva situació personal o amb aspectes aliens a la seva trajectòria professional o acadèmica. La presidència de la comissió ha de vetllar pels drets de la persona compareixent, rebutjant les preguntes que puguin significar un menysteniment de l'honor i la intimitat del candidat, o que vulnerin un dret fonamental. Des de l'entrada en vigor del nou Reglament, aquest procediment s'ha aplicat dues vegades per a la provisió de dues vacants del Consell Consultiu i del Consell de l'Audiovisual.

També es regula un procediment de revocació dels càrrecs elegits o designats pel Parlament, en els casos que estableix la Llei (article 158).

2.7. Les relacions del Parlament amb altres institucions

El nou Reglament també modifica el sistema de relació amb les institucions estatutàries, especialment amb el Síndic de Greuges i amb la Sindicatura de Comptes, i regula les relacions amb el Consell de l'Audiovisual de Catalunya i amb la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

Però la novetat més significativa en el camp de les relacions externes de Parlament és la regulació del dret de petició davant del Parlament Europeu per promoure iniciatives relacionades amb les competències de la Unió Europea (article 180) i per establir un procediment per aplicar els principis de subsidiarietat i proporcionalitat, en els casos en què el

Parlament sigui consultat en relació amb una proposta legislativa de la Unió Europea (article 181).

3. Conclusió

Aquestes són, a grans trets, les principals novetats introduïdes pel nou Reglament, que s'ha aprovat amb el consens de totes les forces polítiques representades en el Parlament amb la voluntat de fer que el Parlament estigui més obert a la societat.

Com totes les normes de caràcter procedimental, assegura i garanteix els drets de tots els agents implicats en el funcionament del Parlament, és a dir, els de la majoria que dóna suport al Govern, i també els drets de l'oposició i de les minories parlamentàries. Tanmateix, com tota norma adjectiva, garanteix els procediments però no els continguts en què es tradueix l'acció política, que dependran del joc de les majories i dels acords que s'estableixin en cada cas. ■